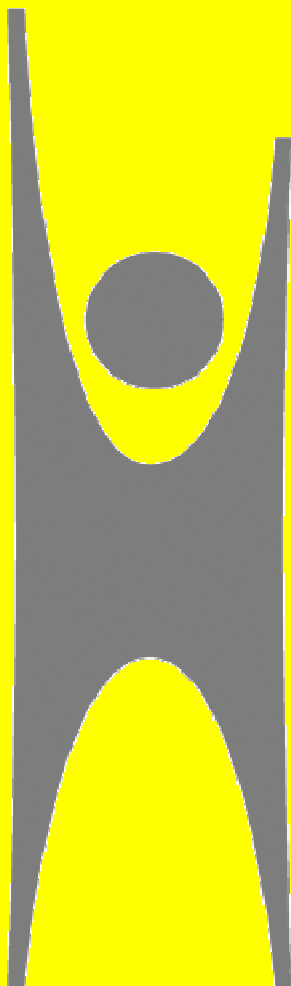

De Hugroniek

Maandblad van de afdelingen Groningen en Assen en omstreken van het Humanistisch Verbond

Jaargang 45, nr 2 - maart/april 2015

**Algemene Ledenvergadering HV
Groningen op
woensdag 25 maart 2015
Aanvang 19.30 uur**

Bestuur afdeling Groningen

Voorzitter: Vacant

Secretaris: Vacant

Penningmeester: Hans Otermann

✉ penningm.hvgron@gmail.com

Algemeen lid: Margot Brettschneider

✉ margot.brettschneider@gmail.com

☎ 050-5410596

Algemeen lid: Dick Prak

✉ dhp@xs4all.nl

Postadres Bestuur zie:

Humanistisch Centrum

Bestuur afdeling Assen eo

Voorzitter: Elzelien van Duijn

☎ 0593-543340 of 06-83454016

✉ e.vanduijn@expressief.com

Secretaris: Fieneke Stronkhorst

☎ 0592-342720 of 06-21363223

✉ f.stronkhorst@gmail.com

Penningmeester: Johan Meijer

☎ 0592-408063

✉ HVAssen@kpnmail.nl

Bezoek ouderen: Ton Koster

☎ 0592 314450

✉ reiger.tk@ziggo.nl

Communicatiebeleid (zie website HV Assen):

Coos Salomé

☎ 0592 345613

✉ j.a.salome@home.nl

Postadres Bestuur:

Pottenbakkerstraat 49, 9403 VX Assen

Humanistisch centrum

W.A.Scholtenstraat 2,

9712 KW Groningen.

☎ 050-3128750, met antwoordapparaat

✉ hv.groningen@planet.nl

Geopend voor bezoek: dinsdag van 10.30

tot 12.30 uur

Website afdeling Groningen

<http://www.humanistischverbond.nl/afdeling/groningen>

Redactie: Donald Elsas,

✉ delsas@xs4all.nl

Website afdeling Assen eo

<http://www.humanistischverbond.nl/afdeling/assen>

De Hugroniek

Tweemaandelijks uitgave van de afdeling Groningen en Assen eo van het Humanistisch Verbond.

Verschijningsdatum

Rond de helft van de oneven maand

Sluitingsdatum voor de kopij

De 1ste van de oneven maand

Redactieadres (tijdelijk)

Margot Brettschneider:

✉ margot.brettschneider@gmail.com

☎ 050-5410596

Redactie en grafische verzorging

Margot Brettschneider (tijdelijk)

Drukkerij

Zalsman Groningen B.V.

Verzenden

Ludoviek Jansen en medewerkers

De Hugroniek op CD

Jeannette Stavenga-Visser,

☎ 050-5346602

Zalenhuur Humanistisch Centrum

Gerrit Botke, ☎ 06-21800348

✉ botke@planet.nl

Ledenadministratie

Voor adreswijzigingen etc.

Humanistisch Verbond,

Ledenadministratie, Postbus 75490,

1070 AL Amsterdam

☎ 020-5219000

Donatie

Penningmeester HV afd. Groningen

Rekening nr. NL56 INGB 0000 8446 58

Stichting Huisvesting HV Groningen

Rekening nr. NL10 INGB 0004 1988 73

**Voor andere adressen
zie omslag achterin**

INHOUD

Agenda	2
Uitnodiging ALV van HV Groningen	2
Even voorstellen Elzelien van Duijn	3
Uitnodiging voor een bijeenkomst op 25 maart	4
Live in Assen: Waarheid en leugen in de media.	5
“ De Scheikundige”	6
Humanistisch Café ASSEN	7
Oproep voor leden activiteitencommissie	8
Vrouwenportret	9
Uitnodiging voor een boeiende lezing over poëzie en literatuur	10
Bezoek aan het Jannes van der Sleedenhuis	11
Van de Bestuurstafel HV Assen e.o.	12
Aan de slag met Filosofie van de Levenskunst	13
Eten met gespreksstof	14
Infogroep	15
De aap en de dichter	16
Groningse Nacht van de Filosofie 2015	18
Nieuws uit de bibliotheek	19
Nieuwjaarsbijeenkomst in gezellige sfeer	22
Wandelingen	23

NB.

Het Blauwe Boekje in het midden van deze Hugroniek zijn de Uitnodiging, Agenda en Jaarverslagen 2014 voor de ALV van het HV afdeling Groningen.

AGENDA

Bijeenkomsten worden gehouden in het Humanistisch Centrum,
W.A. Scholtenstraat 2 te Groningen, tenzij anders vermeld

Di 17 mrt	10.30 uur	Infogroep bijeenkomst zie ook pag 15
Zo 22 mrt	10.30 uur	Wandelen in de Appèlbergen
Wo 25 mrt	19.00 uur	Bijeenkomst Vluchtelingenwerk Noord Nederland
Wo 25 mrt	19.30 uur	ALV van HV Groningen
Vr 10 apr	20.00 uur	Groningse nacht van de filosofie 2015
Zo 19 apr	10.30 uur	Wandelen in de Zeijerstrubben
Zo 26 apr	15.00 uur	Toneelstuk 'De Scheikundige'
Di 19 mei		Eten met gespreksstof
Do 28 mei	19.00 uur	Lezing over poëzie en literatuur

Voor de actuele agenda zie de website van:

HV afdeling Groningen <http://afdeling.humanistischverbond.nl/groningen/> →Agenda

HV Assen e.o. <http://afdeling.humanistischverbond.nl/assen/> →Agenda

Uitnodiging:

**U komt toch ook naar de ALV van HV
Groningen?**

Woensdag 25 maart a.s.

Om 19.30 uur in ons Pand.

Van harte welkom!

Het Bestuur

Even voorstellen

Sinds 1 januari j.l. ben ik voorzitter van de afdeling Assen. Graag wil ik mij aan u voorstellen.

Mijn naam is Elzelien van Duijn, ik ben 65 jaar, en ik woon in Beilen. Ik ben partner, moeder en grootmoeder. Ik voel mij wereldburger, maar ik ben ook blij om in Nederland (Drenthe!) te wonen.

Hoewel ik een progressief christelijke opvoeding heb gehad, heb ik mij uit die kring teruggetrokken toen ik 20 was. Ik was toen (en nog) erg bezig met de ongelijke verhoudingen in de wereld, en vind in het Humanistisch Verbond een club waar ik me thuis voel, en waar ik de overtuiging deel dat menszijn op deze bevoorrechte plek van de wereld me de verantwoordelijkheid geeft me in te zetten voor degenen die het minder goed getroffen hebben.

Ik heb gewerkt in het opbouwwerk en in het vormingswerk. De laatste 15 jaar had ik samen met mijn dochter een bureau voor organisatie begeleiding. Ik heb dit werk met ongelofelijk veel plezier gedaan. Mensen helpen zich te ontplooiën geeft heel veel voldoening.

Samen met mijn man heb ik 12 jaar geleden een stichting opgericht die het onderwijs in een

afgelegen gebied in Zimbabwe ondersteunt. Ik ben voorzitter van deze Stichting Lusulu.

Autonomie is misschien wel mijn belangrijkste waarde. Het betekent voor mij dat ik zelf verantwoordelijk ben voor mijn eigen leven, en dat de uitdaging daarin ligt, het te doen met wat er is. Dat is voor mij 'Levenskunst van het ouder worden'.

Uitnodiging voor een bijeenkomst op 25 maart

Veel te veel vluchtelingen?

Er zijn op dit moment vele, vele vluchtelingen in de wereld. Op allerlei plekken is het oorlog. Vluchtelingen vestigen zich in buurlanden en zoeken asiel in westerse landen. Je vraagt je af of dit allemaal zo door kan gaan. Komt er geen einde aan de stroom vluchtelingen? Wie verdient eraan? En moeten westerse landen asielzoekers maar blijven opvangen? Waarom eigenlijk?

In Nederland zijn asielzoekers bijna dagelijks in het nieuws. Vaak gaat het over de vraag of kleine dorpen wel veel asielzoekers kunnen opnemen. Denk aan de dorpen Oranje en Rijs. Veel inwoners van deze kleine dorpen maken zich zorgen over hun buurt, hun woning en over de voorzieningen in hun dorp. Heeft een gemeente er iets over te zeggen? **Hoe gaat dit allemaal in 2015? Staatssecretaris Teeven heeft aangekondigd dat er wel 40.000 asielzoekers in Nederland in 2015 zullen komen.** Waar komen nieuwe asielzoekerscentra? Ook in Drenthe of Assen?

Veel eigenaren van vakantieparken lijken veel te verdienen aan de opvang. Het is ordinaire business. Kan dat zomaar? Welke organisaties zijn eigenlijk allemaal betrokken bij de opvang van asielzoekers? We lezen over het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, de Immigratie en Naturalisatiedienst, de Dienst Terugkeer en Vertrek, het IOM, etc. Wat doen ze allemaal? En wat doet VluchtelingenWerk nu precies?

Een persoon zoekt asiel...? Wanneer ben je dan een asielzoeker? Vaak wordt gesproken over asielzoekers en vluchtelingen? Wat is het verschil? Als je wordt afgewezen als asielzoeker ga je dan ook terug naar je eigen land of blijft je illegaal in Nederland? Als je wordt erkend in je asielverzoek, in welke gemeente ga je dan wonen? Verdelen de gemeenten de erkende asielzoekers? Hoe gaat dat eigenlijk?

Dit zijn allemaal vragen die aan de orde komen in de bijdrage van Ger Meijer, manager Asiel van VluchtelingenWerk Noord Nederland.

En er is alle ruimte voor vragen uit het publiek.

VluchtelingenWerk Noord Nederland (VWNN) geeft juridische en maatschappelijke ondersteuning aan asielzoekers in Asielzoekerscentra in Noord Nederland (provincies Groningen, Friesland en Drenthe). Als asielzoekers worden erkend in hun asielverzoek en in een gemeente kunnen gaan wonen, verzorgt VWNN de maatschappelijke begeleiding. In vele gemeente is VWNN ook actief bij Inburgering en de uitvoering van verschillende projecten. Er werken 70 medewerkers en 1.100 vrijwilligers.

Wil je nu al meer weten? Kijk dan op www.vwnn.nl en www.vluchtelingenwerk.nl

Datum: woensdag 25 maart
Locatie: Wijkcentrum 'De Componist'
Paganinilaan 15, 9402 VH Assen

Inloop vanaf 19.00 uur; aanvang: 19.30 uur; zaal 1

Om een idee te krijgen van hoeveel mensen wij kunnen verwachten, stellen wij aanmelding zeer op prijs.

Fieneke Stronkhorst: f.stronkhorst@ gmail.com
0592-34 27 20 / 06-21 36 32 23

We hopen veel van onze leden en ook andere belangstellenden te ontvangen.

Live in Assen: Waarheid en leugen in de media.

Via een Skype verbinding werd op 19 december j.l. contact gelegd met Katarzyna Morton. Katarzyna is Poolse, maar ze woont sinds een aantal jaren in Leuven en was tot voor kort bestuurslid van de European Youth Press.

Centraal stond de vraag of media objectief kunnen zijn. Hoe 'waar' is 'waar' van wat we lezen in kranten, of op tv zien. Het is moeilijk voor journalisten om de vele conflicten in het Midden-Oosten ter plekke te verslaan. Hoe kunnen wij dan weten hoe betrouwbaar de weinige verslagen die er vandaan komen, nou eigenlijk zijn?

Zeker is dat het eerste 'slachtoffer' in een conflict de waarheid is. Verdraaide feiten zijn vaak een legitimatie om een oorlog te beginnen. Denk maar aan de uitleg van George Bush in

2003 toen het Amerikaanse leger Irak binnenviel. Katarzyna Morton

kreeg in diverse functies met de vraag te maken hoe dicht de media de waarheid kunnen benaderen. Zij analyseerde onder meer Iranese kranten in Theheran en gaf trainingen in media-analfabetisme. Het was een interessante bijeenkomst en de Skype verbinding was goed. Er werden de nodige vragen gesteld o.a. door enkele vertegenwoordigers van plaatselijke kranten. Het is een onderwerp dat dicht bij onszelf ligt.

“ De Scheikundige”

Toneel Overdag van het Hek van de Dam brengt het toneelstuk ‘De Scheikundige’

Dit toneelstuk “De Scheikundige” is gebaseerd op historische feiten en dramatiseert het bewogen leven van Frits Haber (1868 - 1934), de Duitse chemicus die in 1909 wereldberoemd werd door zijn synthese van ammoniak met behulp van luchtstikstof. Zijn uitvinding maakte grootschalige productie van kunstmest mogelijk.

Ammoniak evenwel was in Duitsland ook nodig voor de productie van munitie en explosieven in de Eerste Wereldoorlog.

Frits Haber was - in weerwil van zijn joodse afkomst - een groot patriot, die zich met al zijn kennis inzette voor de Duitse oorlogsindustrie. Hij werd de vader van de Duitse chemische wapens.

Habers vrouw, Clara Immerwahr, was de eerste gepromoveerde chemica van de universiteit van Breslau. Als pacifiste bezag ze met lede ogen het werk van haar man. Hun conflict over de toepassing van de wetenschap voor oorlogsdoeleinden eindigde in een familiedrama.

Frits Haber, de oorlogsheld uit de Eerste Wereldoorlog, bleef niet veel bespaard. In 1933 verdreef Nazi-Duitsland hem naar het buitenland.

Dit toneelstuk is onder de regie van Peter van Kruijning.

Datum: 26 april
Locatie: Theater De Schalm (ICO) Zuidhaege 2 Assen
Aanvang: 15.00 uur
Entree: € 10,00 HV leden € 5,00

Om een idee te krijgen hoeveel mensen wij kunnen verwachten, stellen wij aanmelding zeer op prijs.

Fieneke Stronkhorst: f.stronkhorst@gmail.com
0592-34 27 20 / 06-21 36 32 23

We hopen veel van onze leden en ook andere belangstellenden te ontvangen.

Vervolg HV afdeling Assen e.o.

Humanistisch Café ASSEN

Het 1e kopje koffie / thee gratis

Elke 2e dinsdag van de maand is er een Humanistisch Café bij koffiehuis De Buurman, van 10.30 tot 12.30 uur, Singelpassage 7 in Assen.

In november heb ik deze bijeenkomst voor het eerst bezocht. Het was erg gezellig, ontspannen en leerzaam. Allerlei onderwerpen passeerden de revue. De belangstelling van de leden viel mij een beetje tegen. Er waren slechts 4 leden aanwezig en enkele bestuursleden.

In januari bezocht ik het café voor de 2e keer, in de veronderstelling dat er nu wel meer leden zouden zijn, mede omdat ik verwachtte dat deze ontmoeting het karakter van een nieuw-

jaarsbijeenkomst zou kunnen hebben. Helaas waren er slechts 2 leden en weer een aantal bestuursleden aanwezig. En natuurlijk was het wederom gezellig, maar bij deze geringe belangstelling van de leden vraag ik me toch af of dit initiatief op langere termijn levensvatbaar is.

Dus leden, als we een Humanistisch Café in Assen willen, kom dan ook eens langs! Het is een gezellig en goed samenzijn en dan ook nog het 1e kopje koffie / thee gratis. Wat wilt u nog meer?

Met vriendelijke groet,

Jan Kolkman uit Beilen

Walewein

Ze zag hem staan
Op het erf bij de koeien
Was hij voor haar daar neergezet?
Hij had een groenig werkpak aan
Klommen aan de voeten
Krullen rond zijn pet
Hij keek haar aan
Het was alsof haar hart
Toen openbrak
En zich voorzichtigjes weer sloot.
Ze voelde zich verdwaasd
Zij zag de bomen bloeien
Het was alsof het lente in oktober was.

Gedicht van HV-lid
Martha Buitenkamp-Dijkstra
uit de bundel
'Utopia is ver van hier'.

Oproep voor leden activiteitencommissie

Aan de leden van het Humanistisch Verbond afdeling Assen

Als bestuur van de afdeling Assen streven we ernaar een gevarieerd programma aan te bieden. We willen met deze activiteiten aansluiten bij wat de leden interessant en leuk vinden. Daartoe hebben we vorig jaar in april een ledenvergadering gehouden waarin de leden hun wensen en verwachtingen konden benoemen en bespreken. Met die wensen in ons hoofd zijn we aan de slag gegaan. Dit najaar zijn we gestart met het Humanistisch Café op de tweede dinsdagmorgen van de maand. Naast de cursus Moderne Levenskunst (afgelopen najaar), en een nieuwe cursus komend voorjaar, organiseren we zo mogelijk elke maand een avond rond een actueel thema. Vaak met een spreker, een film of een toneelstuk, met discussie erna.

In persoonlijke contacten met een aantal van u is ons gebleken dat er nog veel meer ideeën leven, en dat er mensen zijn die het leuk vinden om activiteiten te organiseren. We zouden daarom graag een activiteiten-commissie in het leven willen roepen, waarin leden met elkaar voorstellen gaan doen, en eventueel ook activiteiten zelf organiseren. Dit in overleg en samenwerking met het bestuur. Heeft u interesse, wilt u zich dan aanmelden bij:

Fieneke Stronkhorst: f.stronkhorst@gmail.com
0592-34 27 20 / 06-21 36 32 23

Het ligt in uw handen ...

Vrouwenportret

Ralph de Longh

Live in Assen: de oorlog in Oekraïne II

Nara Nariman was de vijfde gast in de Asser reeks ‘Europa’s rafelende randen’, een serie live Skype interviews over jonge vrouwen die zich inzetten voor mensenrechten aan de grenzen van Europa. Nara is Krim Tataarse uit De Krim.

Tataren. Het woord heeft nog altijd een bijzondere, roemruchte klank. Het echoet een verleden dat begon op de Zuid-Siberische-Mongoolse vlakten, vanwaar Tataren naar centraal Azië trokken en later veroveraars werden aan de zijde van Dzenghis Kahn. Het Kiev-Russische rijk, de oorsprong van het huidige Rusland, was ooit Tataars bezit. Er zijn veel takken van de Tataren en ze zijn verspreid over een groot gebied in Azië en Europa. Tot in de EU – Trakai, Litouwen- zijn kleine nederzettingen van Tataren te vinden.

Krim Tataren zijn verwant aan Turken en zijn Islamitisch. De verhouding met Rusland is al eeuwenlang problematisch. In 1944 bereikte dat een dieptepunt met de zogenaamde Krim Tataarse genocide. Stalin liet alle Tataren van De Krim deporteren naar Oezbekistan en Centraal-Azië. Duizenden kwamen daarbij om het leven.

De ineenstorting van het Sovjet rijk in de jaren negentig, was voor velen de kans om terug te keren naar het oorspronkelijke thuisland. Daar wachtte hen een kille ontvangst. Huizen en land waren in handen van anderen

overgegaan. De terugkomst van de oorspronkelijke eigenaren veroorzaakte spanningen. Die werden versterkt door de ‘andere’ etnische en religieuze achtergrond van de Tataren. Krim Tataren lijden sindsdien onder discriminatie en achterstelling.

Voorjaar 2014. De onrust in Oekraïne verspreidt zich razendsnel vanuit Kiev over het land. Het rijt oude wonden open. De Krim Tataren maken zich grote zorgen over de pro-Russische houding op De Krim en de aanzwellende roep om aansluiting bij Rusland. Het risico van een nieuwe deportatie/genocide wordt groot geacht.

Nara Nariman was lid van de Krim Tataarse Jongeren Raad en sprak zich herhaaldelijk op nationale en internationale podia publiekelijk uit tegen discriminatie van haar bevolkingsgroep.

Dat deed ook de Krim Tataarse mensenrechtenactivist Reshat Ametov. Kort voor de Russische annexatie van de Krim verdwijnt hij: waarschijnlijk ontvoerd. Twee weken later wordt zijn stoffelijk overschot teruggevonden. Het lijk vertoont sporen van marteling.

Het was voor Nara het sein om De Krim te verlaten. Zij vreesde, vanwege haar publieke optredens, een volgend slachtoffer te zijn. Ze vertrok naar Turkije, keerde in september

kort terug naar De Krim en woont nu in Kiev.

Nara Nariman vertelde over de oorlog in Oekraïne vanuit het perspectief van een onderdrukte minderheid. Hoe is het dagelijks leven, bijna een jaar na de inlijving door Rusland? Wat betekende het voor haar om De Krim te verlaten en wat voor toekomst ziet ze voor Oekraïne en de Krim Tataarse minderheid? Het waren indrukwekkende verhalen.

Ida Gerhardt

Uitnodiging voor een boeiende lezing over poëzie en literatuur op 28 mei door Assenaar Piet van Wijngaarden

Ida Gerhardt (1905-1997) is een Nederlandse dichteres die tijdens haar leven een stempel heeft gedrukt op de toenmalige poëzie. Zij legde de lat heel hoog. Was zeer kritisch op haar werk en op dat van anderen. Nog steeds wordt haar complete werk uitgegeven waaruit blijkt dat het een soort eeuwigheidswaarde heeft gekregen.

Haar werk kunnen we beschouwen als een zeldzaam kroonjuweel binnen de Nederlandse literatuur.

Datum: Donderdag 28 mei
Locatie: Boekhandel Iewema
Gedempte Singel 11 Assen

Inloop vanaf 19.00 uur; aanvang lezing: 19.30 uur

Om een beeld te krijgen van hoeveel mensen wij kunnen verwachten, stellen wij een aanmelding zeer op prijs.

Fieneke Stronkhorst: f.stronkhorst@gmail.com
0592-34 27 20 / 06-21 36 32 23

Het wordt een boeiende avond, die we onze leden en andere belangstellenden van harte aanraden.

Bezoek aan het Jannes van der Sleedenhuis

een woon /zorg centrum op Humanistische grondslag in Hoogeveen.

Het bestuur van de afdeling Assen is uitgenodigd om een kennismakingsbezoek te brengen aan het Jannes van der Sleedenhuis in Hoogeveen. We bleken er niet allemaal van op de hoogte te zijn dat er zo'n huis op Humanistische grondslag is in Drenthe, dus vonden we het een goede gelegenheid om hierover meer te weten te komen, mede ook om onze leden hierover te kunnen vertellen.

Op dinsdag 3 november werden we ontvangen door het locatiehoofd mevrouw Erna van der Molen op één van de vier locaties in Hoogeveen: locatie Vecht. Eerst heeft ze ons voorgelicht over de werkwijze en de achtergronden van het Jannes van der Sleedenhuis, en deze locatie in het bijzonder, en vervolgens kregen we een rondleiding. Het huis is nieuw gebouwd, en heeft naast de gezamenlijke voorzieningen (o.a. restaurant, woonkamer, buurtwinkel, kapper) twee woonafdelingen, de ene voor zelfstandig- met- hulp wonen, en de andere voor mensen met een 'zware' hulpvraag die in woongroepen geplaatst worden. Wij waren onder de indruk van de ruime en lichte appartementen: ook in de woongroepen heeft iedere bewoner een eigen

appartement.

Het Jannes van der Sleedenhuis bestaat al bijna 40 jaar in Hoogeveen, als een verzorgingshuis, met in latere jaren ook een verpleeghuisfunctie. De vier locaties hebben nu ook een buurtfunctie: buurtbewoners worden betrokken door zowel gezamenlijke activiteiten, als door het openstellen van de voorzieningen voor de buurtbewoners. De Humanistische achtergrond komt met name tot uitdrukking in de visie en werkwijze: Zelfstandigheid en autonomie staan centraal: "In de omgang tussen bewoners en medewerkers zijn vrijheid, zelfbeschikking, gelijkwaardigheid en verbondenheid, voor ons de sleutelwoorden. De mens staat centraal en hij of zij voert voor zover mogelijk zelf de regie over zijn of haar leven. Voor iedere bewoner wordt een individueel zorgpakket samengesteld dat mee verandert met de zorgbehoefte. Wij geloven dat het leven niet bepaald wordt door tekortkomingen, maar door mogelijkheden en interesses. Om dat te bereiken zoeken wij de samenwerking met andere organisaties, familie van bewoners en ieder ander die daar een bijdrage aan kan leveren". In dit huis wonen 80 ouderen, er is een perso-

nele bezetting van ook 80 mensen plus nog eens ruim 100 vrijwilligers! Er is humanistisch raadsman en geestelijk verzorger die bewoners ondersteunt en begeleidt bij levens- en zingevingsvragen. Ook organiseert hij gespreksgroepen, bezinnings-, en nagedachtenisbijeenkomsten.

Het gegeven dat het huis iedereen, ongeacht haar of zijn levensovertuiging opneemt bracht enige discussie teweeg. 'Wat als mensen met een streng christelijke overtuiging de boventoon zouden gaan voeren?' was van onze kant een vraag. Maar die vraag was voor onze gastvrouw irrelevant, tot nu toe is daar nooit enige

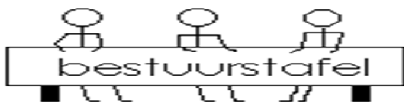
aanleiding voor geweest. Wel gaf ze aan dat de laatste jaren voor bijna iedere toekomstige bewoner de woon- en leefomstandigheden in een huis het enige criterium is waarop een keuze wordt gebaseerd.

Wij vonden het een leuke en informatieve middag.

Overigens zijn er in onze provincie ook kleinschalige woonvoorzieningen voor mensen met beginnende dementie: Herbergier is de naam van de Koepel organisatie. Er is er één in Gees, en binnenkort wordt een tweede in Emmen geopend. Dit zijn echter particuliere huizen, die meer kosten aan eigen bijdrage.

Elzelien van Duijn

Van de

Samenvatting activiteiten voor de periode maart t/m juni 2015

Jaar 2015

Maart

DINSDAG	10	HUMANISTISCH CAFÉ BIJ KOFFIEHUIS DE BUURMAN
WOENSDAG	25	LEZING: "VLUCHTELINGENWERK/MENSENRECHTEN", DOOR GER MEIJER IN DE COMPONIST

April

DINSDAG	14	HUMANISTISCH CAFÉ BIJ KOFFIEHUIS DE BUURMAN
ZONDAG	26	TONEELSTUK 'DE SCHEIKUNDIGE' THEATER DE SCHALMHAEGE 2 ASSEN

Mei

DINSDAG	12	HUMANISTISCH CAFÉ BIJ KOFFIEHUIS DE BUURMAN
DONDERDAG	28	POËZIE EN LITERATUUR 'IDA GERHARDT' PIET VAN WIJNGAARDEN BOEKHANDEL IWEMA

Juni

DINSDAG	9	HUMANISTISCH CAFÉ BIJ KOFFIEHUIS DE BUURMAN
ZONDAG	21	WERELDHUMANIMEDAG TOLHUISTUIN AMSTERDAM ZIE WEBSITE

Aan de slag met Filosofie van de Levenskunst

Workshop voor Jonge Humanisten op zondagmiddag 3 mei 2015,
Humanistisch Centrum

Je bent jong en je wilt wat. Je wilt wat van je leven maken. Maar hoe dan?

Er zijn adviezen te over:

*houd je aan normen en waarden,
onderzoek alles en behoud het goede,
haal het maximale uit je leven...*

Hoe moet je hier nou wijs uit worden?

Filosofie van de levenskunst biedt aanknopingspunten. Niet in de vorm van simpele do's and don'ts, maar in de vorm van belangrijke vragen en verschillende perspectieven, die jou helpen om je eigen antwoorden te vinden.

De workshopmiddag *Aan de slag met Filosofie van de Levenskunst* is speciaal ontwikkeld voor Jonge Humanisten die zich willen verdiepen in belangrijke levensvragen. We gaan ze niet even snel beantwoorden met wat abstracte ideeën, we gaan kijken hoe je er een reële stap verder mee kunt komen en een zinvol leven kunt leiden.

Dit is wat je te wachten staat:

- Je krijgt een korte tekst ter voorbereiding, om alvast over na te denken.
- Tijdens de workshop staat de inhoud voorop. Maar die komt pas echt tot zijn recht wanneer je een filosofische houding aanneemt. Daarom leer je technieken hoe je gesprekken over levenskunst goed vorm kunt geven zodat er ruimte ontstaat voor verdieping. We gaan oa. oefenen met het loslaten van je eigen denkkader. Zo kom je jezelf tegen en begrijp je meer van de overeenkomsten en verschillen met anderen.
- Je vertelt jouw verhaal in een veilige setting en krijgt handvaten hoe je verder kunt met jouw dilemma's. Ook krijg je te horen hoe anderen omgaan met levenskunst en de wereld waarin deze vormgegeven moet worden.
- Je mag aan de filosoof alle vragen stellen die je maar kon bedenken.

Thema's die zeker aan bod komen:

vriendschap, ethiek, onzekerheid, de invloed van (en op) de maatschappij, karakter, de dood, vrijheid, jouw leven

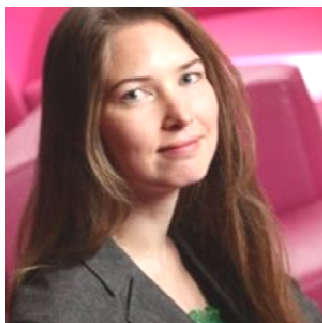
De workshop wordt gegeven door Daphne Dertien (1978). Ze studeerde filosofie in Utrecht, maar leerde nog meer van het leven zelf. Vanuit haar filosofische praktijk De Open Vraag geeft ze lezingen en workshops, schrijft ze teksten en biedt individuele consulten aan.

Interesse?

Meld je aan bij:

ivo_hengst@hotmail.com

De exacte tijden en de hoogte van de eigen bijdrage (waarschijnlijk slechts 5 euro) worden later per mail bekend gemaakt.

Eten met gesprekstof

Kees Stada
☎ 0598-320706

De Stichting Huisvesting nodigt iedereen uit voorafgaand aan de Algemene Ledenvergadering op 25 maart a.s. te komen eten.

Agenda 2015, Eten met gesprekstof

Woensdag	25 maart, aansluitend de algemene ledenvergadering
Dinsdag	19 mei
Woensdag	1 juli
Dinsdag	8 september
Woensdag	14 oktober
Dinsdag	24 november

Opgave, Kees Stada, 0598-320706, kees.stada@home.nl

Activiteit van de Infogroep

Op dinsdag 17 maart vertonen we van de DVD Duivelse Dilemma's de film: Ge-loven, van Mijke de Jong uit 2011 (zie ook De Hugroniek van januari/februari). Deze film duurt 40 minuten en behandelt het dilemma van een vrouw, die zich van het geloof van haar jeugd heeft bevrijd en zich nu geconfronteerd ziet met een dochter die moslima wil worden.

Aanvang 10.30 uur.

Van tevoren aanmelden hoeft niet, maar mag wel.
(N.B: Op 27 januari waren met 12 mensen)

Er zijn geen kosten aan verbonden maar er is wel heerlijke koffie of thee.
Na de film kunnen we met elkaar napraten tot 12.30 uur.

Anneke Hellendoorn en Jeannette Stavenga-Visser

Europa

Gedicht van HV-lid
Martha Buitenkamp-Dijkstra
uit de bundel
'Utopia is ver van hier'.

Europa eens het strijdtoneel
Van hebzucht en van macht
Van stammenstrijd van godsdienstwaan
Wat heeft het haar gebracht?

De mensen zijn het strijden moe
Reiken over grenzen heen elkaar de hand
Verlangen naar vrede en verdraagzaamheid
In Europees continentaal verband

Haar oorlogen zijn voltooid verleden tijd
Ze zijn voorbij ze zijn geweest
Het leven voor jong en oud
In Europa een groot familiefeest.

De aap en de dichter

Hij keek uit over het grasveld, dat flauw glooiend naar omlaag liep, aan de zijkanten omzoomd door bomen. Het uitzicht was als een bewust aan-gebrachte compositie in olie op lin-nen, zijn uitzicht. Hij zat hier vaak. In het begin had hij gedacht dat hij hier op 'zijn' bankje kwam zitten, wanneer

hij in een bepaalde stemming was, een stemming die hem deed verlangen naar zijn bankje, naar zijn uitzicht over de heuvel. Later had hij gemerkt, dat het omgekeerd was. Hij kwam naar zijn bankje omdat hij verlangde naar die vage stemming, die alleen zijn bankje met dat uitzicht hem gaf. De zon scheen. Hier en daar hingen er wolken in de lucht. Zacht voor-jaarsweer.

Mijmerend, meer voor zich uitstarend dan met aandacht kijkend, voelde hij dat er iemand naast hem kwam zitten. Van diep voelde hij het gevoel opkomen, dat hij zich nu naar opzij moest draaien. Dat hij de ander aan moest kijken. Dat hij de ander moest groeten. Maar van nog dieper kwam dat andere gevoel, dat veel sterkere gevoel. Dat gevoel van toernige boosheid dat die ander zijn rust ver-stoorde, dat die ander iets deed wat

hij helemaal niet moest doen. Dat die ander ongevraagd op zijn bankje kwam zitten. Hoe kwam het in hem op om hem, dichter, te storen.

En hij deed iets waarvan hij eigenlijk vond, dat je het helemaal niet zou moeten doen. Hij groette de ander zonder zijn blik naar hem te wenden. Zijn groet was meer mompelen dan spreken. Zijn blik bleef op de verte gericht, al was er van mijmerend sta-ren geen sprake meer.

De ander wenste hem op zijn beurt een goede middag toe en voegde hieraan toe, dat het naar zijn idee wel een mooie lentedag was.

Bij het horen van deze woorden had de dichter zich bijna met een ruk naar opzij gedraaid. Niet de woorden van die ander hadden hem hevig van zijn stuk gebracht, maar de stem die ze uitgesproken had. Een stem die op geen van de stemmen leek, die hij ooit had gehoord. Een stem die geen mannenstem was, maar ook geen vrouwenstem. Laat staan die van een kind. Een stem, zo leek het, die he-lemaal niet thuis hoorde in deze we-reld.

Bijna had hij zich naar opzij gedraaid. Maar hij had zich beheerst. Hij voelde geen boosheid meer. Het was niet zijn kwaadheid die hem had belet om opzij te kijken, besefte hij. Het was die stem die hem tegenhield om te kijken. Zijn ergernis was verdwenen.

“Ik voel, dat uw wrevel over mijn on-verwachte aanwezigheid u niet langer vergezelt”, sprak de stem. “En het is prettig, heel prettig, dat u me niet aan kijkt terwijl we tegen elkaar praten. Bij ons zou zo’n blik een blijk van agres-sieve dreiging betekenen. Maar bij ons is niet bij u, dat spreekt.”

Nu was het min of meer de wil van de ander, die de dichter leek te weerhouden die ander aan te kijken. Niet door dwang, had hij het gevoel, maar door het verlangen aan de uitgesproken wens van die ander te gemoed te komen.

“Het is vreemd,” ging die ander door, “maar soms lijkt het lastig om uit te maken of we nou met dit of met dat te maken hebben. Neem nou het gevoel, dat je iets doet omdat je dat voor de ander doet, ja, graag voor die ander doet. Is dat dan ook werkelijk de reden waarom je het doet? Ik bedoel, als je eigenlijk bang bent voor die ander, niet direct dat hij zal bijten, slaan, of schoppen, of zelfs je verslinden, maar op onbestemde wijze bang, dan voelt het misschien onprettig om daaraan toe te geven. Om dat onder ogen te zien. Dan voelt het beter om niet te denken dat je bang bent, maar dat je de ander een plezier wilt doen.”

Inspiring the world one person at a time, a few words at a time. Leave a couple of words to inspire someone.

Op een of andere manier bekwam de dichter het gevoel dat het hem ontbrak aan een gevoel dat paste bij de situatie.

Of beter, dat hij de situatie waarin hij zich bevond niet begreep.

“Als ik dacht, dat zoiets bestaat, zou ik denken, dat u gedachten kunt lezen”, zei hij.

“Tja”, zei de ander, “bij ons komt het niet voor dat er gedacht wordt over of iets bestaat. Wij weten van elkaar, dat we er zijn, en voelen, hoe we er zijn. Wij communiceren ook niet samen in de betekenis, waarin dat bij u gewoon is. Wij maken wel geluiden,

maar ongearticuleerd. Wij wisselen geen woorden uit met elkaar. Wij wisselen wel betekenis uit met elkaar, maar niet met woorden. Het enige dat we doen is samen vibreren. Maar dat klinkt u onbegrijpelijk in de oren. Dat komt ook, omdat dit niet in taal uitgedrukt kan worden en zeker niet in de uwe.”

De neiging om de ander aan te kijken werd groter bij de dichter. Maar de wil om het niet te doen, of de angst om het wel te doen, hij wist het zelf niet meer, was groter.

“Het klinkt me allemaal nogal wonderlijk in de oren”, zei hij. “U bent, zo lijkt het, één groot raadsel. Voor mij bent u een verwondering die niet in me opkomt, maar die van buitenaf op me afkomt.”

“Ja”, sprak de ander, “hoe vreemd dat ook is, ik begrijp dat. Maar als ik u een raad mag geven, laat uw verwondering de verwondering. De neiging is vaak zo groot om die verwondering niet te verdragen. En dan komen de antwoorden en de verklaringen. En die zijn dan eigenlijk helemaal geen verklaringen, maar woordenspelletjes ter geruststelling. Bij ons is die dreiging er niet. Wij hebben geen taal. Maar ik beweer niet, dat dat ook voor u beter zou zijn.”

“U brengt veel naar voren, haalt veel over hoop. Dat ben ik niet gewend van onbekenden. Zelfs van bekenden niet. Misschien begrijp ik in feite geen woord van wat u tegen me zegt.

Eerlijk gezegd, ik weet niet zo goed wat ik hiermee aan moet.”

“Nee, dat weet u niet”, sprak de stem, die stém. “En als ik zo ga, de dag vordert al en het is mijn tijd, dan zult u dat nog veel minder weten. Maar u komt daar wel mee weg: u bent dichter.”

De dichter hoorde, hoe de ander opstond en van hem vandaan liep. Voor zich zag hij als silhouet afgetekend tegen de zon, die al laag aan de he-

mel stond, de aap de heuvel afdalen.

Donald Elsas

GRO NINGER FO RUM

Groningse Nacht van de Filosofie 2015 **Vrijdag 10 april 2015**

Op vrijdagavond 10 april is het Groninger Forum weer het toneel van de Groningse Nacht van de Filosofie. We ontvangen die lange avond precies 25 filosofen en denkers die in een meerzalen-keuzeprogramma hun ideeën en gedachten met het publiek delen. Er komen bekende filosofen uit Nederland, Duitsland en Amerika maar er is ook een flinke handvol vakfilosofen uit Groningen. De organisatie strikte onder meer Stine Jensen, Hans Achterhuis, Rutger Bregman, Sally Haslanger, Rebekka Reinhard, René Boomkens, Menno de Bree en Coen Simon. De onderwerpen waarover ze spreken variëren enorm. Een greep uit het programma:

Filosofie van het rijtjeshuis, Ongelijkheid, Schoonheid, Veganisme, Cookie Clicker, Detectives, Quiz: Wat denk jezelf?, Voetbal, 24, Geweld en Religie, De spelende mens, Geld verdienen en toch gelukkig zijn en... water. Voor toehoorders die kampen met een ethisch dilemma of met een brandende levensvraag is er de filosofische biechtstoel.

De Groningse Nacht van de Filosofie wordt georganiseerd in samenwerking met Studium Generale en de Groningse Faculteit Wijsbegeerte.

Programma

Het volledige programma wordt binnenkort bekend gemaakt. Zie <http://www.groningerforum.nl/agenda/activiteiten/de-groningse-nacht-van-de-filosofie>

Wanneer: Vrijdag 10 april 2015 20:00 - 00:30 uur
Kosten: € 17,50
Prijs studenten, leden SG en CJP-ers: €12,50
Locatie: Groninger Forum Film + Debat, Hereplein 73, Groningen
Kaartverkoop: Kaarten zijn vanaf maandag 16 maart online en aan de kassa te koop. De kassa is op werkdagen open vanaf 15.30 uur, op zaterdag vanaf 12.30 uur en op zondag vanaf 10.30 uur.

Jeannette Stavenga-Visser, bibliothecaris
tel. 050 5346602, e-mail jmstavenga-visser@planet.nl

Nieuws uit de bibliotheek

Nieuwe aanwinst

Sprekers bij uitvaarten

De Humanistische Uitvaartbegeleiding in beeld.

Redactie: Sophieke Nijhuis, Hennie Stempher, Jasper Zuidervliet.

Uitgave: St. Humanistische Uitvaartbegeleiding met
Humanistisch Verbond en Humanitas, Amsterdam 2014 .

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Humanistische Uitvaartbegeleiding als een zelfstandige stichting is een jubileumboek uitgegeven, dat geheel is samengesteld door vrijwilligers. Op 8 december j.l. werden een aantal exemplaren hiervan uitgedeeld aan de aanwezigen op een bijeenkomst in het Humanistisch Centrum. Ook de bibliotheek ontving een aantal boeken.

Het boek bevat een verzameling prachtige teksten en gedichten van sprekers van uitvaarten, die zij door het hele land gehouden hebben. Ook beschrijven een aantal mensen hun motivatie om dit mooie werk te doen.

Verder worden de geschiedenis (al vanaf het begin van het ontstaan van het HV), de organisatie, het kwaliteitsbeleid en de coördinatie van de

Humanistische Uitvaartbegeleiding beschreven.

Al met al een mooi document.

Tijdschrift Waardenwerk/Journal of Humanistic Studies

Jaargang 15, december 2014, nr. 58/59

Uitgeverij: SWP Amsterdam
(ontvangen januari 2015)

Thema's:

Zorg; Wetenschap;
Burgerschapsedu-
catie; Vrijwilligerswerk;
Defensie: Existentiële
Begeleiding en
Recensies.

Nieuwe DVD's in de bibliotheek

DVD Michael J. Sandel

Niet alles is te koop

De morele grenzen van marktwerking

Opname tijdens de Filosofie Nacht
2013

HUMAN

(Ontvangen van Victor Bom)

DVD Duivelse Dilemma's

Hoe kan je een goed mens blijven
onder extreme omstandigheden?

Editie 2011, 2012 en 2013

HUMAN, 2014

(Ontvangen van het afdelingsbestuur)

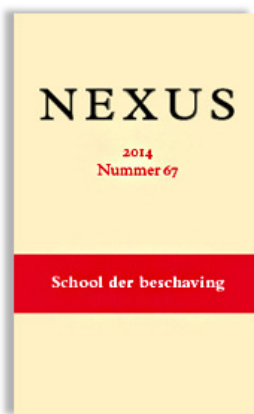
Uit het boek: In het licht van de wereldliteratuur 'Een humanistische bloemlezing', onder redactie van Wim Coster, Agnes Coomans en Bert Gazenbeek, het gedicht op pagina 60 van Marco Groenendael.

Mijn overtuiging als humanist

*Ik ben verbonden met de wereld
En ik ben verbonden met jou.
En meer dan ik van jou verschil,
Oneindig veel meer,
Deel ik met je wat we delen,
Bijvoorbeeld dat we vrij zijn
Onze wegen te nemen.
Altijd is er een te nemen,
Op gevoel, met intuïtie, vanuit rede.*

*Ik ervaar de wereld om mij heen
En omdat ik haar ervaar,
Kan ik haar weten.
Ik zie. Ik hoor. Ik ruik. Ik voel. Ik proef.
Met mijn waarneming voed ik mijn weten
Dat een zinvolle wereld niet is gegeven,
Maar dat ik haar zinvol moet maken.
Zelf en met anderen samen.*

Marco van Groenendael heeft in dit gedicht de tien postulaten van Jaap van Praag (1911-1981) in diens Grondslagen van humanisme samengevat.

Nexus 2014 Nummer 67
Redactie Rob Riemen

Uitgever Nexus Instituut, Tilburg

Nexus Nummer 67 is gepubliceerd ter gelegenheid van het twintigjarig jubileum van het Nexus Instituut. Directeur Rob Riemen is de drijvende kracht van het instituut en daarmee pleitbezorger voor meer aandacht aan de menselijke beschaving. Daartoe opperde hij een *school der beschaving* te willen oprichten. Aan tal van vrienden, nationaal en internationaal van het Nexus Instituut, stelde hij de volgende vraag:

“Stel, er is een school der beschaving; welk werk zou je daar willen onderwijzen en welke kwaliteiten aan je studenten meegeven”.

Het resultaat is nu: 44 teksten, vaak korte essays van auteurs uit de hele wereld, die hun visie, hun antwoord op de vraag geven.

Hierbij twee korte impressies:

Ariadne von Schirach (Duitsland, 1979)

Een gelukkig leven (p.62-66).

De keuze voor een boek vindt deze auteur een onmogelijk opgave. Daarbij wordt ze niet alleen door het lezen van boeken, maar ook door muziek geïnspireerd. Dan noemt ze toch een aantal auteurs, waaronder Hannah Arendt (1906-1975), een auteur die mij ook na aan het hart ligt.

Daarover schrijft Von Schirach: “Na de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog zei Hannah Arendt dat de ware rebellie ermee begon dat je je eigen leven opeiste. Een mens die niet alleen bestaat, maar ook zichzelf bezit, weet waar hij voor staat, wat goed is en wat verwerpelijk, en waarvoor het de moeite loont te leven en waarvoor te sterven; die zich niet laat verleiden door miezerige woorden, noch door miezerige kleine zaken. Alleen wie zijn eigen behoeften kent, kan ook die van anderen accepteren. En alleen wie zijn eigen angst en kwets-

baarheid toelaat, begrijpt dat dit, naast onze blijdschap te leven, is wat ons allemaal verbindt.”

Voor een antwoord op de tweede vraag, over kwaliteiten die belangrijk zijn, kies ik een stukje tekst van:

Aleksa Djilas (Servië, 1953) Het medicijn van vergeving (p. 205-2011).

De kwaliteit of deugd die Djilas zijn studenten zou onderwijzen is vergevingsgezindheid. Vanuit zijn eigen situatie heeft hij het uiteenvallen van Joegoslavië meegemaakt, en het is dan ook Oost-Europa, en vooral de landen van voormalig Joegoslavië, waar hij zich in studie en geschriften mee bezig houdt.

“In Kroatië, Bosnië en Servië zijn haatgevoelens, zowel eeuwenoude als recente (die uit de jaren negentig), nog altijd springlevend. Hoewel de laatste gewapende conflicten eindigden in 1995, gaat de oorlog nog altijd verder in de politiek, de cultuur (vooral de geschiedenisboeken) en de media. Op die manier geven we onze haat door aan de jongeren. (...) we leven apart, maar beïnvloeden elkaars leven op een indirecte manier. De oplossing hiervoor? Ik weet het niet, maar ik ben er zeker van dat het belangrijkste element vergeving moet zijn”.

Nieuwjaarsbijeenkomst in gezellige sfeer

Op zondag 11 januari jl. verzamelden zich, al voor de aanvang van 14 uur, een 20 tal trouwe humanisten zich in het Pand.

Koffie en thee erbij, ingeschonken door onze catering-familie Botke. Welkom en een mooie inleiding door voorzitter a.i. Hans Otermann. Diverse leden gaven met hun inbreng een bijzondere en zinvolle bijdrage aan deze middag.

Omdat het de dag van de "Charliemars" in Parijs was, draaide het beeld van de mars op de achtergrond in de zaal.

Speciale hapjes en een drankje zorgden voor een welkome aanvulling op deze nieuwjaarsviering en vonden 'gretig' hun weg naar onze monden.

Een kleine impressie van deze geslaagde bijeenkomst aan de hand van een paar foto's.

Margot Brettschneider

De **aanslag op Charlie Hebdo** was een aanslag op 7 januari 2015 op het hoofdkantoor van het satirische weekblad *Charlie Hebdo* in de rue Nicolas Appert in het 11e arrondissement van Parijs.

Kort na de aanslag dook wereldwijd de leus *Je suis Charlie* op, als steunbetuiging aan de vrijheid van meningsuiting en aan de slachtoffers van de aanslag.

Op 11 januari vond in de Franse hoofdstad de 'Mars voor de republiek' plaats, waaraan naar schatting van de politie twee miljoen mensen meededen.

De HV Wandelgroep gaat op:

Zondagmorgen 22 maart a.s. om 10.30 uur

wandelen in het natuurgebied de Appèlbergen, vlak onder Haren.
We verzamelen ons bij Lien van Herwerden aan de Rijksweg 65 te Glimmen.
We gaan dan gezamenlijk naar de startplaats.

U bent van harte uitgenodigd om mee te wandelen en na te praten.
Contact kunt u opnemen met Lien van Herwerden, telefoon 050-4061258.

(Van de redactie)

Appèlbergen

Appèlbergen is de naam van een voormalig militair oefenterrein en tegenwoordig een bos met heide- en veenrestanten ten oosten van Glimmen in de provincie Groningen. In het bos ligt een plas, een restant van een groter en rond meer. Dit meer is tegenwoordig een moeras, dat vrijwel ontoegankelijk is. In het verleden was er ook een openluchtzwembad. Daarvan zijn nog enkele restanten zichtbaar.

Het bekende Pieterpad loopt door de Appèlbergen. Maar ook de 'Hoge Hereweg', deze vormde vroeger de belangrijkste verbinding tussen Groningen en Coevorden.

Groningers spreken de naam Appèlbergen uit met de klemtoon op de eerste e, dus als appèl in de militaire betekenis. Echter van oorsprong lag de klemtoon wel degelijk op de a, waarbij de appel verwijst naar dennenappels. (gebruik gemaakt van: Wikipedia)

De HV wandelgroep gaat op:

Zondag 19 april a.s

wandelen in het natuurgebied 'Zeijerstrubben', gelegen in de driehoek Vries-Norg-Assen. Vanuit noord te rijden via A28-> Vries-> Zeijen en zuid via A28 afslag noord richting Ubberna-> Zeijen.

We verzamelen ons bij Café Hingstman, Hoofdstraat 18 te Zeijen. We gaan dan gezamenlijk naar de startplaats.

U bent van harte uitgenodigd om mee te wandelen en na te praten.

Contact kunt u deze keer opnemen met Pieter en Marijke Hofman, telefoon 0592.343595, die deze keer ook de organisatie van de wandeling op zich hebben genomen.

(Van de redactie)

Zeijerstrubben

Oorspronkelijk eikenhakhout van 90 ha, als bosstrook gelegen langs de noord- en westrand van de Zeijer-es. Zij dienden vanouds als gebruiksbos voor de buurschap. Men liet er schapen en varkens grazen en haalde er hakhout en brandstof vandaan. In 1646 zijn de strubben verdeeld en voor de helft uitgegeven aan particulieren: het gebruiksrecht werd eigendomsrecht. Sinds 1959 zijn zij als natuurmonument in beheer bij Staatsbosbeheer. De hakhoutexploitatie is al jaren verleden tijd, de doorgegroeiide spaartelgen vormen anno 2003 een opgaand eikenbos. Metershoge hulststruiken staan tussen de zomereiken; in een laagte is een berkenbroekbosje ontstaan. In de kruiddlaag onder de eiken komt - als enige vindplaats in Nederland - een vitale populatie voor van de Zweedse kor-

noelje.

Een afbeelding ervan staat in het wapen van de voormalige gemeente Vries. In het bos liggen enkele prehistorische grafheuvels.

ENKELE NUTTIGE ADRESSEN

Coördinatie van activiteiten

- ✓ *bibliotheek:*
Jeannette Stavenga-Visser,
☎ 050-5346602
- ✓ *discussie 'humanisme nu':*
Hans Reddingius,
☎ 050-5345750
- ✓ *exposities, zaal HV:*
Kees Stada,
☎ 0598-320706
✉ kees.stada@home.nl
- ✓ *eten met Gespreksstof:*
Kees Stada,
☎ 0598-320706
✉ kees.stada@home.nl
- ✓ *gespreksgroep Haren, waarnemend:*
Lien van Herwerden,
☎ 050-4061258
- ✓ *gespreksgroep Heggespraak:*
Joop Hippe,
☎ 0592-407175
- ✓ *infogroep:*
Gerrit Vos,
☎ 050-5416653
- ✓ *lees- en literatuurgroep:*
Hans Reddingius,
☎ 050-5345750
✉ hansreds@kpnplanet.nl
- ✓ *platvorm voor religie en levensbeschouwing:*
Marijke van de Hel,
✉ marijkevandeheel@gmail.com
- ✓ *wandelingen:*
Lien van Herwerden,
☎ 050-4061258

Jong HV (tot ca 35-40 jaar)

Ivo Hengst,
✉ ivo_hengst@hotmail.com

Humanistisch Vormingsonderwijs

- HVO in het onderwijs: Dienstencentrum GVO en HVO:
www.gvoenhvo.nl
- HVO opleiding: www.hvo.nl

Ziekenbezoek

- UMCG, Groningen
- Martini ziekenhuis, Groningen
- Refaja ziekenhuis, Stadskanaal
- St. Lucas ziekenhuis, Winschoten

Thuisbezoek

Henny Stada,
Aak 16, 9606 PZ Kropswolde
☎ 0598-320706
✉ henny.stada@home.nl

Humanistische Uitvaartbegeleiding

Via coördinatie Drenthe,
☎ 0900-3302020

Geestelijke verzorging

Universitair Medisch Centrum Groningen:

Agaath Heijboer,
tel.: 050-3613884 of 050-3612030
✉ a.a.heijboer@umcg.nl

Wildervanckhuis en Westerhaven:

Hilda Schipper-Baptist,
woensdag 10.00-16.00 uur
donderdag 10.00-16.00 uur

Humanistische geestelijke verzorging bij inrichtingen van justitie

Dr. S. van Mesdagkliniek, Groningen
Jeanette van de Meijde,
☎ 050-5221221

Penetentiere inrichting Ter Apel

Eva Boer, ☎ (werk): 08807-42165
✉ (werk): e.boer@dji.minjus.nl

Praktijk voor geestelijke begeleiding

Mirabelle A. Schaub-de Jong,
☎ 06-20732179 of 050-5252253

Praktijk voor levensvragen, Humanistisch raadvrouw

Hilda Schipper-Baptist,
Rijksweg 19, 9917 PS Wirdum.
telefonisch bereikbaar na 19.00 uur:
0596-571349

Humanitas afdeling Groningen

www.humanitas.nl/afdeling/groningen/

Het Humanistisch Centrum Groningen

W.A. Scholtenstraat 2,
9712 KW Groningen.
Telefoon: 050-3128750, met ant-
woord apparaat.
✉ hvgroningeneo@gmail.com

Dit centrum is de thuisbasis van de afdeling Groningen van het Humanistisch Verbond. Het bevindt zich op vijf minuten lopen van de Matinitoren.

Er worden bijeenkomsten gehouden en er zijn regelmatig exposities. Er is er een collectie boeken en andere publicaties over humanisme en aanverwante onderwerpen. Deze kunt u raadplegen of lenen.

Het centrum is geopend voor bezoekers op dinsdag van 10.30 tot 12.30 uur.

Dan zijn vrijwilligers aanwezig om u te ontvangen en informatie te verstrekken.

Loop eens binnen voor een kopje koffie of thee, om de bibliotheek te raadplegen of om een expositie te bekijken.

Zaalhuur

De zaal is te huur, voor bijvoorbeeld een vergadering, lezing of een cursus. Allerlei faciliteiten zijn aanwezig.

Contactpersoon: Gerrit Botke, e-mail: botke@planet.nl, tel. 06-21800348.